

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/78/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115219132
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4115219132.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Marty Polyákovej, v spore žalobcov: 1/ Y. F., nar. XX.X.XXXX, bytom P. S. XX, 2/ T. U., rod. F., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XX/XXXX, P. W., obaja zastúpení: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, 811 02 Bratislava, IČO: 36 833 533, proti žalovaným: 1/ Z. L., nar. XX.X.XXXX, bytom L. XXX, P. W., v zastúpení Advokátska kancelária STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o., so sídlom Farská 25, Nitra, 2/ T. R., nar. XX.X.XXXX, bytom V. ul. XXX, P. S., 3/ Y. R., nar. X.X.XXXX, bytom V. ul. č. XXX, P. S., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcov v 1. a 2.rade proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 17C/341/2015-262 zo dňa 24. júna 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej v 1.rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %,

Žalovaným v 2. a 3. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej v 1. rade priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní zaplatiť žalobcovia v 1. a v 2. rade a o výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím. Žalovaným v 2. a v 3. rade náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 41, § 47, § 53 ods. 1,3, 323/1992 Z.z. § 37, § 39, § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Poukázal na obsah žaloby, ktorou sa pôvodná žalobkyňa (H. F.) domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou (1/1 k celku) nehnuteľností, nachádzajúcich sa v katastrálnom území P. S., obec P. S., okres B., evidovaných na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom B., katastrálnym odborom, ako pozemky parcela registra „C“ č. XXX/X - záhrady o výmere XXX m², parcela registra „C“ č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², parcela registra „C“ č. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m² a stavba so súpisným číslom XXX, postavená na pozemku parcela registra „C“ č. XXX/6. Žalobkyňa, ako dôvod neplatnosti darovacej zmluvy uviedla, že neovláda slovenský jazyk a napriek tejto skutočnosti jej nebol pri spisovaní darovacej zmluvy ako aj k dodatku k darovacej zmluve pribatý tlmočník, obsah notárskych zápisníc jej nebol teda pretlmočený a s ich obsahom nevyjadřila súhlas ako to vyžaduje ust. § 53 ods. 3 Notárskeho poriadku. Skutočnosť, že neovláda slovenský jazyk bola a je neznáma všetkým zmluvným stranám darovacej zmluvy, pričom táto skutočnosť bola preukázaná a nebola spochybnovaná ani v súdnom konaní vedenom medzi ňou ako žalobkyňou voči žalovanej v 1. rade v spore o vrátenie daru, kde jej bol pre celé súdne konanie

ustanovený tlmočník pre maďarský jazyk. Žalobkyňa v priebehu konania zomrela, preto súd prvej inštancie uznesením sp. zn. 17C/341/2015- 239, zo dňa 13.11.2020 pokračoval v konaní s dedičmi po žalobkyni, a to s Y. F. a s T. U.. Následne súd prvej inštancie na pojednávaní pripustil zmenu petitu v znení, že do dedičstva po nebohej H. F., rodenej P., narodenej X.X.XXXX, zomrelej dňa X.X.XXXX patria vyššie uvedené nehnuteľnosti.

1.2 Súd prvej inštancie poukázal na zistený skutkový stav, z ktorého vyplynulo, že na Notárskom úrade JUDr. Gabriely Rehákovéj bola dňa 22.4.2004 spísaná notárska zápisnica N 123/ 04 a NZ 34411/04, pričom účastníkmi notárskej zápisnice boli H. F. t. j. pôvodná žalobkyňa, G. R.- vnuk žalobkyni a Z. R.- nevesta vnuka žalobkyni. Formou notárskej zápisnice bola spísaná darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena, kde H. F. darovala svojmu vnukovi G. R. a manželke Z. R. nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území P. S., zapísané na LV číslo XXXX parc. č. XXX/X záhrady o výmere XXX m², parcela číslo XXX/X zastavané plochy a nádvoria s domom súpisné číslo XXX o výmere XXX m², parcela číslo XXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m² pod B1 v celosti. Pod bodom 4 predmetnej darovacej zmluvy bolo uvedené, že obdarovaný G. R. a Z. R., rodená K. zriaďujú týmto v zmysle § 151 OZ v prospech darujúcej H. F. rodenej P. vecné bremeno vo forme práva doživotného bývania v rodinnom dome súpisné číslo XXX na parcele číslo XXX/X zapísaného v LV číslo XXXX v kat. úz. P. S.. Toto právo doživotného bývania spočíva v užívaní jednej izby, kuchyne, kúpeľne, komory ako aj s právom spoločného užívania ostatných častí tohto rodinného domu, účastníci si toto právo doživotného bývania ocenili sumou 30.000,-Sk. Následne bola vyhotovená aj doložka k notárskej zápisnici zo dňa 22.4.2004 podľa § 43 ods. 2 notárskeho poriadku, kde je uvedené, že táto doložka bola napísaná dňa 9.6.2004, a to v znení, že namiesto nesprávne uvedených údajov v odseku 1 vyhlasujú, že odstupujú od zmluvy o zriadení vecného bremena, ktorá bola súčasťou darovacej zmluvy zo dňa 22.4.2004 a to v celom rozsahu. Súd prvej inštancie z predmetného pripojeného notárskeho spisu tiež zistil, že notárka mala na obale predmetného spisu rukou vyhotovené poznámky, z ktorých zistil, že išlo o prejav vôle účastníkov, pričom je tam uvedené a podčiarknuté pani F. ovláda slovenský jazyk.

1.3 S poukazom na vykonané dokazovanie súd prvej inštancie konštatoval, že v predmetnom spore nebol sporný účel spísania darovacej zmluvy u notára, samotná právna predchodkyňa žalobcov uviedla, že vedela z akého dôvodu ide k notárovi, súhlasila s tým, aby sa predmetná nehnuteľnosť darovala jej vnukovi G. R. a jeho manželke (žalovanej v 1.rade) a taktiež potvrdila, že o tom vedeli aj jej deti a notársku zápisnicu podpísala dobrovoľne. Súd v tomto smere poukázal aj na výpovede svedkov - dcéry žalobkyne T. R. a jej manžela Y. R., ktorí zhodne uviedli, že nebohá žalobkyňa vedela za akým účelom ide k notárovi, bolo jej to povedané, pričom pri spisovaní notárskej zápisnice bola prítomná žalovaná v 2. rade T. R., ako aj syn nebohej Y. F.. Všetci rodinní príslušníci vedeli, čo má byť predmetom samotnej notárskej zápisnice, prítomné strany pri spisovaní notárskej zápisnice nič nenamietali, pričom vedeli, že ich matka neovláda slovenský jazyk a samotnú notárku na túto skutočnosť ani neupozornili, pričom notárka nemala odkiaľ vedieť, že neb. žalobkyňa ako daryňa neovláda slovenský jazyk. Po určení sporných tvrdení medzi stranami sporu, súd prvej inštancie určil, že úlohou nebohej žalobkyne a následne úlohou právnych nástupcov žalobkyne bolo preukázať, že zo strany notárky JUDr. Gabriely Rehákovéj došlo k porušeniu § 53 ods. 3 zákona číslo 323/1992 Notárskeho poriadku. Súd prvej inštancie poukázal na obranu žalovanej v 1.rade, ktorú mal preukázanú z pripojeného notárskeho spisu, a to, že nebohá žalobkyňa vedela čo bolo predmetom spísania notárskej zápisnice, notárka na záver zápisnicu celú prečítala a opýtala sa, či prítomné strany zápisnici rozumejú, pričom účastníkmi zmluvy bolo potvrdené, že tomu porozumeli. Na preukázanie správnosti postupu spísania notárskej zápisnice navrhli vypočuť samotnú notárku JUDr. Gabrielu Rehákovú a za týmto účelom dali aj súhlas k pozbaveniu mlčanlivosti, aby predvolaná notárka mohla o celom predmete respektíve o celom priebehu spísania notárskej zápisnice vypovedať, avšak zo strany žalobcov nebol daný súhlas k pozbaveniu mlčanlivosti notárky a preto súd z tohto dôvodu tento dôkaz navrhnutý žalovanou v 1. rade na preukázanie jej tvrdenia v predmetnom spore nemohol vykonať.

1.4 Súd prvej inštancie zdôraznil, že na obale notárskeho spisu je uvedené, že pani F. ovláda slovenský jazyk, z čoho mal za preukázané, že notárka si pred spisovaním notárskej zápisnice túto skutočnosť riadne overila a na základe takto overenej skutočnosti postupovala v súlade s § 47 a 53 ods. 1 zákona číslo 323/1992 Z.z., preto tvrdenia pôvodnej žalobkyne a jej právnych nástupcov považoval za nepravdivé. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pôvodná žalobkyňa rozumela slovensky a rozumela aj predmetnému úkonu, a to spísaniu notárskej zápisnici, čo potvrdil vo svojej výpovedi aj žalovaný v 2. rade, že nebolo potrebné a nutné na túto skutočnosť upozorňovať notárku. Súd zastal názor, že uvedené konanie je účelové poukazujúc aj na ďalšie konanie vedené pod spisovou značkou 18C/94/2012, kde predmetom konania bolo vrátenie daru zo strany nebohej žalobkyne voči žalovanej Z. L.. K účelovosti žaloby súd dodal, že samotná žalobkyňa potvrdila, že jej nebola pretlmočená plná moc na základe

ktorej splnomocnila JUDr. Bizoňa na zastupovanie v predmetnom spore a tiež žaloba, z čoho vyplýva, že jedinou úlohou je dosiahnuť, aby žalovaná v 1.rade nebola podielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti, ktorú získala na základe darovacej zmluvy. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že nebohá žalobkyňa ako aj právni nástupcovia žalobkyne neunesli v konaní dôkazné bremeno preukazujúce, že by pri spisovaní notárskej zápisnice došlo k porušeniu notárskeho poriadku zo strany notárky v tom, že jej predmetná listina a to notárska zápisnica nebola pretlmočená a preto súd žalobu z tohto dôvodu ako nedôvodnú zamietol.

1.5 K ďalšiemu dôvodu neplatnosti notárskej zápisnice, a to doložky k notárskej zápisnici číslo N 123/2004, NZ 34411/2004 zo dňa 22.4.2004, ktorej obsahom bolo, že účastníci darovacej zmluvy odstupujú od zmluvy o zriadení vecného bremena súd prvej inštancie uviedol, že v konaní nebolo sporné, že k odstúpeniu od vecného bremena došlo z dôvodu, že žalovaná v 1. rade spolu s manželom (obdarovaní) si chceli zobrať úver a keďže predmetná nehnuteľnosť bola zaťažená vecným bremenom, úver by im nebol poskytnutý. Právny zástupca pôvodnej žalobkyne namietal skutočnosť, že táto listina bola daná žalobkyne alebo jej domov na podpis a dodatočne ju mala neb. žalobkyňa podpísať na notárskom úrade, pričom podľa súdu sa táto tvrdená skutočnosť nepreukázala a tvrdenia žalovaných v 2. a v 3 rade súd vyhodnotil ako nedôveryhodné, neopodstatnené, tvrdenú skutočnosť považoval za účelovú tak zo strany alebo žalobkyne, ako aj zo strany právnych nástupcov alebo žalobkyne. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanej v 1. rade, ktorá bola v konaní úspešná, súd priznal plnú náhradu trov konania a žalovaným v 2. a v 3.rade, ktorí boli v konaní tiež úspešní, súd nepriznal náhradu trov konania, nakoľko si ju neuplatňovali.

2.1 Rozsudok súdu prvej inštancie napadli v zákonnej lehote odvolaním žalobcovia, ktorí navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel. Namietali, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď súd nevykonal dôkaz a neoboznámil strany sporu s notárskym spisom JUDr. Rehákovej N123/04, NZ 34411/04. Keďže strany sporu neboli s týmto spisom oboznámené, nemali možnosť sa k tomuto dôkazu vyjadriť a žalobcovia mali možnosť prvýkrát oboznámiť sa s uvedeným spisom dňa 01.07.2021, teda po rozhodnutí vo veci pri nahliadnutí do súdneho spisu. Dodali, že takýto postup súdu, pri ktorom súd zamlčal, že má pripojený spis a nedovolil účastníkom do neho nahliadnúť, pričom ich v rozhodnutí prekvapil neznámymi súkromnými poznámkami neznámej osoby, ktorým prikladal dominantný význam, je v priamom rozpore s právom účastníka na spravodlivý súdny proces. Súd prvej inštancie pritom uzavrel dokazovanie tak, že považoval za nesporné, že nebohá žalobkyňa je maďarskej národnosti, neovláda riadne slovenský jazyk, ale len čiastočne tzv. „ kuchynský“. Žalobcovia ďalej uviedli, že ak by si notárka riadne overila skutočnosť, či nebohá žalobkyňa ovláda slovenský jazyk, spísala by podľa notárskeho poriadku zápisnicu o tejto skutočnosti tak, ako to notárka ho urobila, napríklad v prípade opravy osobných údajov pána G. R. na notárskej zápisnici zo dňa 20.10.2010. Žalobcovia dodali, že údajné poznámky JUDr. Rehákovej na obale notárskeho spisu nie sú dôveryhodným dôkazom a nemožno naň pri rozhodovaní prihliadať. Jedná sa o akési poznámky napísané ceruzkou, z ktorých nie je jasné kto a kedy ich písal. Pravdivosť týchto poznámok nebola nikdy žalovanými preukázaná a neboli ani predmetom dokazovania, preto namietajú hodnovernosť tejto súkromnej listiny. Zdôraznili, že predmetom konania nebolo posudzovanie viny notárky, teda či notárka zanedbala svoje povinnosti alebo bola uvedená do omylu účastníkmi úkonu, ale predmetom bolo posúdenie, či je notárska zápisnica platná alebo nie. Rovnako namietali posúdenie súdom prvej inštancie, že nebohá žalobkyňa vedela z akého dôvodu ide k notárke, a preto notárka nemala potom povinnosť podľa ustanovenia § 53 ods. 3 Notárskeho poriadku, čiže zapísať doložku, že obsah zápisnice bol pretlmočený do jazyka, ktorý ovláda účastník zmluvy a že túto zmluvu schvaľuje.

2.2 Žalobcovia ďalej poukázali na skutočnosť, že ďalším dôvodom neplatnosti spornej zápisnice a doložky bol namietaný simulovaný právny úkon, o ktorý rozšírili i žalobné dôvody v priebehu konania. Navonok sa tento právny úkon tváril ako darovacia zmluva, no v skutočnosti sa mala vyplácať rodina zo svojich podielov, teda sa nejednalo o darovaciu zmluvu. Súd prvej inštancie však zabudol tento žalobný dôvod vyhodnotiť a odôvodniť v napadnutom rozsudku. Záverom poukázali na skutočnosť, že sám súd prvej inštancie stanovil za nesporné, že nebohá žalobkyňa maďarskej národnosti ovládala slovenský jazyk len na úrovni kuchynského jazyka, pričom ak boli žalobkyne ustanovení dvaja tlmočníci v priebehu konania, je nesporné, že JUDr. Reháková mala pribrať dôverníka, respektíve tlmočníka a v závere zápisnice uviesť doložku. Takýto postup pri spisovaní notárskej zápisnice a jej dodatku mal za následok ich absolútnu neplatnosť.

3.1 Žalovaná v 1. rade k odvolaniu žalobcov vo svojom vyjadrení uviedla, že sa stotožňuje s napadnutým rozhodnutím a navrhuje, aby ho odvolací súd potvrdil. Poukázala na skutočnosť, že pôvodná žalobkyňa

H. F. z podnetu svojej dcéry T. R. podala návrh na vrátenie daru, v ktorom konaní žalobkyňa H. F. žiadala vrátiť dar z dôvodu, že žalovaná Z. R. (L.) hrubo porušila dobré mravy. Žalobkyňa počas celého konania nikdy nespomenula, že by malo dôjsť k dohode medzi ňou ako darujúcou a obdarovanými o tom, že by obdarovaní mali vyplatiť alikvótnu čiastku z domu v prospech detí žalobkyne a H. F.. Túto skutočnosť počas života H. F. nikdy neuvádzala a to ani zo strany súčasného právneho zástupcu. Až na ostatnom pojednávaní dňa 25.05.2021 rozšíril právny zástupca žalobcov dôvod pre neplatnosť darovacej zmluvy, že išlo o simulovaný právny úkon, kde mal ísť údajne o dohodu, že sa podiely budú vyplácať, čo je v priamom rozpore s darovacou zmluvou, kde princípom darovania je jeho bezodplatnosť. Táto argumentácia žalobcov ohľadne neplatnosti právneho úkonu podľa § 34 Občianskeho zákonníka spísaného do notárskej zápisnice ako darovacia zmluva nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a ide iba o právnu konštrukciu právneho zástupcu žalobcov. Darovacia zmluva bola totiž uzatvorená medzi H. F. ako darujúcou a G. R. a Z. R. ako obdarovanými. Ani jeden z účastníkov darovacej zmluvy nikdy netvrdil, že v skutočnosti ide o úkon, za ktorý sa vypláca náhrada. Ani jeden z účastníkov darovacej zmluvy nemal úmysel vykonať iný právny úkon ako darovaciu zmluvu, čo jednoznačne vyplýva zo všetkých výsluchov, ktoré v rámci tohto konania, ako aj konania 18C/94/2012 boli vykonané. Ak by aj bola uzatvorená nejaká dohoda medzi deťmi pôvodnej žalobkyne, tak táto dohoda v žiadnom prípade nemôže zaväzovať účastníkov darovacej zmluvy, ktorí nikdy neboli účastníkmi takejto dohody a preto tento argument považuje žalovaná 1/ za irelevantný.

3.2 K poznámke uvedenej v notárskom spise o tom, že „p. F. ovláda slovenský jazyk“, žalovaná v 1/rade uviedla, že nemá ako preukázať svoje tvrdenia ohľadne neprávdy žalobcov, ktoré prezentovali vo vzťahu k postupu notárskeho úradu v konaní, pretože nedali súhlas na vypočutie konajúcej notárky JUDr. Rehákovéj. Bez toho, aby došlo k porušeniu povinnosti mlčanlivosti však zabezpečila čestné vyhlásenie konajúcej notárky, týkajúce sa autentičnosti uvedenej poznámky ohľadne tejto poznámky v notárskom spise. V tomto čestnom vyhlásení notárka Reháková potvrdila, že táto jej poznámka bola spísaná jej rukou a tiež potvrdzuje, že si overila, že darujúca ovláda slovenský jazyk. Vzhľadom k tomu potom nebol žiaden dôvod, aby konajúca notárka postupovala podľa § 53 ods. 1 notárskeho poriadku a pribrala do konania tlmočníka.

3.3 Pokiaľ ide o námietku žalobcov týkajúcej sa porušenia práva na spravodlivý proces vo vzťahu k oboznamovaniu notárskeho spisu zastala žalovaná v 1.rade názor, že súd prvej inštancie neporušil právo na spravodlivý proces, pretože ako uvádzajú žalobcovia, dňa 12.02.2019 súd uviedol, že vyžiada notársky spis a nemôže byť chybou súdu, že sa žalobcovia oboznámili s obsahom spisu až dňa 01.07.2021, teda po rozhodnutí vo veci, keď tento bol k súdному spisu pripojený viac ako rok.

4. Žalobcovia k vyjadreniu žalovanej v 1.rade uviedli, že je nesporné, že neoboznáním notárskeho spisu došlo k nevykonaniu a zatajeniu dôkazu a k porušeniu § 188 ods. 1 CSP, teda nedošlo k vykonaniu dôkazov na pojednávaní. Žalobcovia ďalej zastali názor, že tak ako mala právo pôvodná žalobkyňa rozumieť súdному pojednávaní v tomto konaní, kde mala ustanoveného tlmočníka, rovnako mala mať právo porozumieť na notárskom úrade spísanej notárskej zápisnici. K predloženiu nového dôkazu a to čestného vyhlásenia notárky v odvolacom konaní uviedli, že v tomto prípade ide o novoty v odvolacom konaní, ktoré sú neprípustné a preto na tento dôkaz ako nezákonný nemôže odvolací súd prihliadať. Dodali, že nevedia za akých okolností JUDr. Reháková mala podpísať čestné vyhlásenie, pretože akýmkoľvek čestným vyhlásením notárky porušuje zákonom chránené notárske tajomstvo. Mali za to, že JUDr. Reháková musela konať pod nátlakom. Navyše z tohto čestného vyhlásenia nevyplýva, že by si notárka overila, že pani H. F. ovláda slovenský jazyk, ale uvádza, že bola len informovaná účastníkmi zmluvy, že H. F. ovláda slovenský jazyk, hoci sa v pojednávacej miestnosti po celý čas medzi sebou rozprávali maďarským jazykom. Z obsahu teda vyplýva, že JUDr. Reháková len mala byť takto informovaná a informáciu si nepreverila. Dá sa usudzovať, že sa cítila byť účastníkmi oklamaná. Toto čestné vyhlásenie však preukazuje ten skutkový stav, že už spomínaný notársky spis ako dôkaz nebol vykonaný oboznáním, že právny zástupca žalovanej v 1.rade preto nemal možnosť reagovať počas konania, a že sa o takzvaných súkromných poznámkach prekvapivo dozvedel až z dôvodov rozsudku.

5. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadrila žalovaná v 1.rade, ktorá doplnila, že čestné vyhlásenie JUDr. Gabriely Rehákovéj o tom, že úprava vrátane uvedenej poznámky na obale spisu je vyhotovovaná jej vlastnoručným písmom nie je možné považovať za porušenie mlčanlivosti, pretože v danom prípade sa notárka nevyjadrovala ku konkrétnemu prípadu pokiaľ ide o meritórne záležitosti, ale iba k ručne písaným poznámkam na obale spisu. Obal jej bol predložený vo fotokópii, ktorá tvorí prílohu jej čestného vyhlásenia. Skutočnosť, že takéto čestné vyhlásenie bolo predložené až v rámci odvolacieho konania, bolo iba reakciou na podanie žalobcov - odvolanie, ktorí spochybňujú hodnovernosť zápisov na obale

notárskeho spisu a takáto pochybnosť by údajne mala byť prípadným dôvodom na zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) prejednal vec na nariadenom odvolacom pojednávaní v zmysle ust. § 385 CSP a po prejedaní veci, na ktorom odvolací súd doplnil a zopakoval dokazovanie dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je treba podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správne .

7. Odvolací súd na odvolacom pojednávaní zopakoval dokazovanie oboznámením listín, a to predovšetkým oboznámením Notárskeho spisu N 123/04, NZ 34411/04: obal notárskeho spisu, notárska zápisnica zo dňa 22.04.2004, Doložka k notárskej zápisnici zo dňa 22.4.2004, Výpis z LV č. XXXX, Návrh na vklad vlast. práva do katastra, Osvedčenie o dedičstve D 944/99-14, Dnot 108/99 po poručiteľovi K. F., keďže strany sporu poznali obsah týchto listín. Zároveň vykonal dokazovanie prečítaním listinného dôkazu - Čestného vyhlásenia JUDr. Gabriely Rehákovéj (čl. 310).

8. Z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že nebohá žalobkyňa ako aj právni nástupcovia žalobkyne v konaní nepreukázali, že pri spisovaní predmetnej notárskej zápisnice došlo k porušeniu notárskeho poriadku zo strany notárky, a to ustanovenia § 53 ods. 1 zákona č. 323/1992 Z.z., podľa ktorého notárka bola povinná pribrať tlmočníka na pretlmočenie notárskej zápisnice pôvodnej žalobkyne. Odvolací súd v zmysle § 380 ods. 1 CSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a skonštatoval, že súd prvej inštancie jednotlivé dôkazy vyhodnotil správne a na ich závere vec aj správne právne posúdil.

9.1 Podľa § 53, ods. 1 zákona č. 323/1992Z.z., ak účastník alebo niektorý svedok úkonu neovláda jazyk, v ktorom sa zápisnica spisuje (§ 41), priberie sa tlmočník, ktorý musí mať náležitosti spôsobilého svedka (§ 50); môže ním byť aj zamestnanec notára, ktorý zápisnicu spisuje.

9.2 Podľa ods. 2, ak notár ovláda jazyk, v ktorom koná účastník alebo svedok, možno upustiť od pribratia tlmočníka.

9.3 Podľa ods. 3, v závere notárskej zápisnice je potrebné uviesť doložku o tom, že účastníkovi bol obsah zápisnice pretlmočený a že účastník s ním súhlasí. Ak bol pribratý tlmočník, pripojí na notársku zápisnicu svoj podpis.

10. Zásadnou odvolacou námietkou žalobcov bola skutočnosť, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie okrem iných dôvodov aj na listinnom dôkaze - Notárskom spise JUDr. Rehákovéj N123/04, NZ 34411/04, ktorý súd nevykonal ako dôkaz a neoboznámil strany sporu s jeho obsahom. Strany sa preto nemali možnosť k tomuto dôkazu vyjadriť a žalobcovia mali možnosť prvýkrát oboznámiť sa s uvedeným spisom až po rozhodnutí vo veci pri nahliadnutí do súdneho spisu. Odvolací súd túto námietku považoval za dôvodnú, preto nariadil pojednávanie, na ktorom strany sporu oboznámil s obsahom uvedeného notárskeho spisu. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd napravil pochybenie súdu prvej inštancie a oboznámil notársky spis stranám sporu, bolo možné sa zaoberať aj námietkami žalobcov týkajúcimi sa obsahu tohto spisu. Následne po jeho oboznámení, bolo možné ako dôkaz pripustiť aj listinu (Čestné vyhlásenie), ktorú predložila žalovaná v 1.rade a ktorá súvisela práve s obsahom notárskeho spisu a námietkou žalobcov týkajúcou sa poznámky na druhej strane obalu „ p. F. ovláda slovenský jazyk“. Touto poznámkou sa zaoberal aj súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia, pričom strana žalobcov v odvolaní namietala, že údajné poznámky JUDr. Rehákovéj na obale notárskeho spisu nie sú dôveryhodným dôkazom a nemožno naň pri rozhodovaní prihliadať, keďže ide o akési poznámky napísané ceruzkou, z ktorých nie je jasné kto a kedy ich písal. Žalovaná v 1.rade predložila listinu - Čestné vyhlásenie JUDr. Gabriely Rehákovéj zo dňa 06.08.2021, v ktorom notárka potvrdila pravosť jej vlastných poznámok na obale spisu s tým, že pokiaľ ide o poznámku „p.F. ovláda slov. jazyk“, túto do spisu uviedla ako konajúca notárka na základe toho, že ju účastníci zmluvy takto informovali. Námietku žalobcov odvolací súd nepovažoval za dôvodnú a tento listinný dôkaz odvolací súd nevyhodnotil ako novotu v odvolacom konaní, pretože tzv. novoty sa týkajú odvolania, teda prostriedkov procesného útoku alebo obrany, ktoré odvolatelia nepoužili v konaní pred súdom prvej inštancie. Navyše tak ako žalobcovia uplatnili až v odvolaní námietky týkajúce sa Notárskeho spisu JUDr. Rehákovéj N123/04, NZ 34411/04, pretože tento nebol riadne súdom prvej inštancie vykonaný ako listinný dôkaz (išlo o také prostriedky, ktoré odvolateľ nemohol použiť bez svojej viny v konaní pred súdom prvej inštancie), rovnako potom aj žalovaná v 1.rade mohla využiť prostriedky procesnej obrany týkajúce sa uvedeného nevykonaného dôkazu, ktorým zároveň reagovala na námietky odvolateľov.

11. Vzhľadom na vykonané dokazovanie pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom, je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že žaloba nie je dôvodná. Pôvodná žalobkyňa, ako i jej deti (Y. F., T. U., T. R.) zhodne v konaní vypovedali, že žalobkyňa H. F. neovládala riadne slovenský jazyk a tento ovládala iba tzv. kuchynsky. V konaní nebolo sporné, že ich matka presne vedela za akým účelom ide na notársky úrad, pretože už vopred sa v rodine dohodli, že predmetnú nehnuteľnosť daruje svojmu vnukovi a jeho manželke (žalovanej v 1.rade). Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že okrem žalobkyne H. F. a jej vnuka G. R. a žalovanej v 1.rade, bol v kancelárii notárky pri spisovaní notárskej zápisnice prítomný aj jej syn Y. F. a tiež zať Y. R.. Rovnako nebolo sporné, že na notárskom úrade notárka JUDr. Reháková spísala a čítala notársku zápisnicu v slovenskom jazyku. V notárskej zápisnici je uvedené, že - „O tomto právnom úkone som uvedenú notársku zápisnicu napísala, účastníkom doslova prečítala a vysvetlila, títo jej obsah schválili a na znak svojho súhlasu, túto listinu predou mnou vlastnoručne podpísali.“ Odvolací súd je toho názoru, že ak by skutočne žalobkyňa neovládala slovenský jazyk na úrovni, aby pochopila o čom notárka hovorí alebo čo číta, musela by notárku na túto skutočnosť upozorniť. Nikto v konaní netvrdil, že by H. F. bola v čase spisovania právneho úkonu nesvojprávna alebo vo veľmi zlom zdravotnom stave, že by sa nevedela vyjadriť pred notárkou, že slovensky nerozumie. V čase spísania notárskej zápisnice pritom mala 65 rokov. Navyše ako bolo uvedené, v miestnosti notárskeho úradu boli prítomní aj syn a zať pani F., pričom ani jeden z nich neupozornil notárku, že by žalobkyňa dostatočne neovládala slovenský jazyk. Naopak Y. R. (žalovaný v 3.rade), ktorý dohodol spísanie úkonu u notárky vo svojej výpovedi uviedol, že nežiadali pre svokra tlmočníka, mysleli si, že chápe. Obdarovaný G. R. zase uviedol, že notárka kládla žalobkyňi otázky, ktoré si už nepamätá. Ak teda najbližšia rodina H. F. bola presvedčená, že táto je schopná porozumieť danému právne mu úkonu - spísaniu darovacej zmluvy, a samotná žalobkyňa pred notárkou nenamietala, že slovenskému jazyku nerozumie, je absurdné tvrdiť, že notárka porušila notársky poriadok, keď nezabezpečila pre pani F. tlmočníka. Navyše tomuto záveru nasvedčuje aj už vyššie spomenutá poznámka notárky JUDr. Rehákovej, že „p.F. ovláda slovenský jazyk“, ktorú poznámku uviedla z dôvodu, že takto bola účastníkmi úkonu upovedomená. Z uvedeného je tiež zrejmé, že notárka sa zaujímalá o skutočnosť, či pani F. ovláda slovenský jazyk a či nie je potrebné tento právny úkon tlmočiť do maďarského jazyka. Odvolací súd okrajovo dodáva, že je zaujímavé, že strana žalobcov podala žalobu založenú na neplatnosti právneho úkonu - spísania notárskej zápisnice v rozpore s ust. § 53 ods. 1 notárskeho poriadku po viac ako 10 rokov po jej spísaní, z čoho potom skutočne vyplýva jediný záujem, a to zmena vlastníckych vzťahov k nehnuteľnosti v prospech detí (dedičov) pôvodnej žalobkyne.

13. Pokiaľ ide o ďalší odvolací dôvod týkajúci sa simulovaného právneho úkonu, keď podľa právneho zástupcu žalobcov, darovacia zmluva len simulovala iný právny úkon, túto námietku považoval odvolací súd za nedôvodnú. Právny zástupca žalobcov poukazoval na vyjadrenia Y. F., T. U. a T. R. (detí H. F.), podľa ktorých malo dôjsť medzi nimi aj k vyplateniu ich podielov z nehnuteľnosti darovanej G. R. a jeho manželke, pričom nebola uvedená ani presná suma a ani doba do ktorej má prísť k vyplateniu. V tomto smere odvolací súd uvádza, že právny úkon darovacej zmluvy sa týkal darykyne H. F. a obdarovaných G. R. a jeho vtedajšej manželky. Pôvodná žalobkyňa (darykyňa) sa pred súdom nikdy nevyjadřila, že by sa v rámci rodiny mali vyplácať nejaké finančné podiely, resp. že by namietala samotnú darovaciu zmluvu. Ak by k takejto dohode došlo medzi deťmi H. F., takáto dohoda nemá žiaden vplyv na platnosť darovacej zmluvy, pretože tieto osoby neboli účastníkmi darovacej zmluvy.

Podľa § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak právny m úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý.

S poukazom na citované ustanovenie je potrebné uviesť, že žalobcovia vôbec neuviedli, aký iný právny úkon by mala predmetná darovacia zmluva zastierať. Vôbec nebolo preukázané z výpovede H. F., že jej vôľou nebolo uzavrieť predmetnú darovaciu zmluvu. Žalovaná v 1.rade ako obdarovaná tiež nemala žiadnu vedomosť o uzatvorení inej ako darovacej zmluvy. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd považoval tento dodatočne uplatnený dôvod neplatnosti darovacej zmluvy za nepreukázaný a neopodstatnený.

14. Záverom odvolací súd dodáva, že strany sporu sa aj na odvolacom pojednávaní vyjadřovali k podpisovaniu Doložky k notárskej zápisnici zo dňa 22.4.2004, ktorú mala H. F. podpísať doma a nie na notárskom úrade. Odvolací súd sa však týmito tvrdeniami bližšie nezaoberal, pretože v odvolaní nebola uvedená odvolacia námietka smerujúca k posúdeniu súdu prvej inštancie týkajúce sa platnosti

tejto Doložky. Okrajovo odvolací súd uvádza, že aj v prípade neplatnosti Doložky k notárskej zápisnici, táto by nespôsobovala neplatnosť samotnej Notárskej zápisnice, ktorou bola spísaná darovacia zmluva.

15. S poukazom na vykonané dokazovanie odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 a § 255 ods.1 CSP tak, že žalovanej v 1.rade, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, priznal proti žalobcom v 1. a 2.rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Žalovaní v 2. a 3. rade boli rovnako v odvolacom konaní úspešní, preto aj im odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v rozsahu 100%.

17. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).